

Ole og Martin – gavekalender eller ikke?

Dette er en diskusjon som involverer tre søsken. Den ene overhører de to andre som har sterke meninger om de skal ha gavekalender eller ikke i desember.

Hei, jeg heter Karen. For ikke lenge siden spurte mamma meg og mine to brødre Ole og Martin om hva vi tenkte om gavekalender i år. Dette var et tema Ole og Martin ikke var helt enige om. Ole er 12 år gammel og interessert i miljøet, mens Martin er 10 år gammel og er veldig glad i julen. Jeg endte opp med å høre på diskusjonen deres, fordi det ikke er så viktig for meg om vi skal ha gavekalender eller ikke i år. Diskusjonen gikk sånn:

Martin: Åh, jeg gleder meg sånn til jul. Det er den beste tiden på året. Vi får masse gaver. Og så får vi en ny gavekalender hver dag fra 1. desember til julaften. Det blir 24 gaver!

Ole: Ja! Jeg gleder meg også til å få julegaver. Men i år synes jeg ikke vi trenger å ha gavekalender.

Martin: Hvorfor sier du det?

Ole: Vi trenger ikke å få en ny gave hver dag hele desember. Det er ikke særlig miljøvennlig.

Martin: Men det er jo så koselig å pakke opp en ny gave hver eneste dag!

Ole: Men gavene vi får i gavekalenderen bruker vi egentlig ikke.

Martin: Det er ikke sant. Jeg bruker kalendergavene. Sprettballen jeg fikk i fjor, brukte jeg jo i hele sommer. Den ble mye brukt.

Ole: Ja, helt til du mistet den i sjøen.

Martin: Sant, men vi prøvde jo å få tak i den. Men vi klarte det ikke.

Ole: Men jeg sa at du måtte passe på å ikke miste den. Plast eller gummi eller hva den var laget av, forsvinner ikke fra havet. Det er et stort miljøproblem.

Martin: Jeg vet det. Jeg er lei meg for det.

Ole: Jeg så en gang på TV at noen fant en fugl som hadde viklet seg inn i sånt gavebånd som vi pakker inn gavene med. Og den hadde dødd.

Martin: Jeg så det jeg også. Vi må være nøye med å kildesortere gavebåndene.

Ole: De kan likevel havne i havet.

Martin: Men vi må ha gavekalender! Ellers kommer jeg ikke i julestemning. Det er koselig å åpne en gave hver dag. Det er som å telle ned til juleaften.

Ole: Julaften kommer uansett. Det er viktigere for meg å tenke på jordkloden.

Martin: Det er tradisjon å ha gavekalender. Vi får det jo hvert år. Så hvorfor vil du ikke ha det i år? Alle andre har det jo. Så lenge vi sorterer søppelet, kan det ikke være så farlig.

Mamma kommer og spør om vi har funnet ut om vi skal ha gavekalender i år, og Ole svarer:

Ole til mamma: Vi klarer ikke å bli enige om vi skal ha gavekalender. Martin vil, men jeg synes det er unødvendig da det blir så mye søppel. Vi trenger ikke kjøpe så mye som alle andre bruker å gjøre til jul. Overforbruk er ikke bra for miljøet.

Karen: Det er jo ikke sånn at vi må gjøre det helt likt som i fjor. Kanskje det finnes andre løsninger, så dere begge blir fornøyde.

Ole: Det er dyrt å kjøpe alle gavene til gavekalenderen.

Martin: Ærlig talt, mamma har råd til gavekalender. Jeg skjønner ikke poenget!

Ole: jeg vil heller gi bort pengene enn å bruke dem på noe vi ikke trenger.

Martin: Jeg har jo sagt at jeg trenger gavekalender for å komme i julestemning. Det er så koselig når den henger der med alle gavene på ei snor. Og for hver gave som blir åpnet, er det én dag nærmere julaften. Da blir det lett å telle hvor mange dager det er igjen til julaften.

Ole: Vi kan telle ned dagene på andre måter enn å åpne en ny gave hver dag. Appelsin med nellikspiker for eksempel. Dessuten er alle gavene pakket inn i gavepapir og har gavebånd rundt seg. Det blir faktisk ganske mye søppel av det. Jeg vil uansett ikke ha gavekalender.

Martin: Hvis du vil, kan vi jo dele gavekalendere. En dag hver. Da blir det ikke like mye søppel.

Ole: Jeg synes det er unødvendig uansett. Vi har jo det vi trenger. Og vi får julegaver på julaften. Er ikke det nok?

Martin: Vi sorterer jo søppel og tenker på klimaet resten av året. Jeg skjønner ikke hvorfor det er så viktig for deg å ødelegge alt! Bare på grunn av miljøet.

Ole: Det handler ikke om å ødelegge juletradisjonen. Vi kan lage en ny tradisjon. Å ikke ha gavekalender.

Martin: Haha. *(foraktelig tone)*

Ole: Hvis jeg skal være med på gavekalender, vil jeg ha gjenbrukskalender. Mamma kan finne ting vi ikke lenger bruker, og pakke dem inn.

Martin: Men da vet jeg jo hva jeg får. Hele poenget med å få gaver er å bli overrasket. Det skal liksom være litt spennende. Jeg sier til mamma at jeg ønsker meg gavekalender, men at det er fint om hun tenker litt på miljøet når hun lager den. Hun kan putte det i poser som vi bruker om igjen til neste år. Hun kan ha godteri som gave noen dager. Det blir jo uansett spist opp.

Ole: Ja, godteriet forsvinner fort. Men tenk deg litt om: Vi er tre søsken som får en gave hver i 24 dager. Det blir 72 gaver til sammen. Og det er bare i år, og bare oss tre. Tenk deg hvor mye unødvendig søppel det blir i løpet av 10 år!

Martin: Om 10 år du liksom. Tror du mamma lager gavekalender til oss når vi er 20 eller 22 år?

Teksten er skrevet av Blaafjell (2022)

Blaafjell, P. (2022). Elevers åpenhet i pluralistisk bærekraftsundervisning. Masteroppgave i naturfag. NTNU.